

Nadleśnictwo Płońsk
Turystyka i edukacja

Spis treści

1. Charakterystyka Nadleśnictwa Płońsk.
2. Oferta edukacyjna Nadleśnictwa Płońsk.
 - a) Baza edukacyjna Kuchary Królewskie.
 - b) Ogrody dendrologiczne.
3. Zagospodarowanie turystyczne.
 - a) Ścieżki rowerowo – piesze.
 - b) Trasy konne.
 - c) Ścieżki biegowe.
 - d) „Zielony Punkt Kontrolny”.
 - e) Miejsca postoju pojazdów – parkingi leśne.
 - f) Punkt informacyjno-edukacyjny „Uroczysko Tustań”.
 - g) Program „Zanocuj w lesie”.

1. Charakterystyka Nadleśnictwa Płońsk.

Położenie i historia.

Nadleśnictwo Płońsk położone jest w północnej części Mazowsza, swoim zasięgiem obejmuje powiat:

- płoński (gminy Płońsk, Joniec, Baboszewo, Dzierżążnia Naruszewo i Nowe Miasto)
- ciechanowski (gminy Gliniojeck, Ojrzeń)
- nowodworski (miasto i gmina Nasielsk).

Ogólna powierzchnia terenów zarządzanych przez nadleśnictwo to ponad 11 tys. ha, Nadleśnictwo Płońsk również pełni nadzór nad lasami prywatnymi, których powierzchnia wynosi 9,34 tys. ha. W skład całego nadleśnictwa wchodzi ponad 1300 kompleksów leśnych, co jest charakterystyczne dla drzewostanów w tej części Polski. Lesistość tego obszaru to niespełna 15%. Lesistość mazowieckich lasów jest jedną z najniższych w kraju.

Biuro nadleśnictwa mieści się w Płońsku przy ulicy Leśników 2. Nazwa ulicy została nadana przez władze miasta Płońsk z okazji 60-lecia istnienia Nadleśnictwa Płońsk.

Przed wybuchem II wojny światowej, na terenie obecnego Nadleśnictwa Płońsk, funkcjonowało jedno Leśnictwo Państwowe Kępa. W jego skład wchodziły uroczyska Kępa i Naruszewo, a ówczesnym leśniczym był Stefan Borer, późniejszy nadleśniczy Nadleśnictwa Płońsk. Leśnictwo Kępa wchodziło w struktury Nadleśnictwa Pomiechówek (nadleśniczy Zygmunt Studziński). Państwowe leśnictwo Kępa było w tamtym okresie jedynym leśnictwem w rejonie, którego lasy należały do Skarbu Państwa.

Nadleśnictwo Płońsk zostało utworzone w 1945 roku w wyniku reformy rolnej majątków ziemskich. Powierzchnia nowo utworzonego Nadleśnictwa wynosiła wtedy 6.835,81 ha i tylko 596,08 ha z tej powierzchni stanowiły lasy wcześniej Państwowe. Lasy komunalne zajmowały 7,81 ha, inne natomiast – 73,12 ha. Lasy przejęte w 1945 roku, a jednocześnie stanowiące teren administracji nowoutworzonego nadleśnictwa na skutek rabunkowej gospodarki w okresie wojennym, były silnie zdewastowane przez masowe wyręby oraz niekorzystne warunki atmosferyczne, przy czym największy wpływ miały huragany w latach 1945-46.

Pierwsze dziesięciolecie istnienia Nadleśnictwa Płońsk to przede wszystkim okres zwiększonych odnowień, zalesień i przebudowy drzewostanów.

Charakterystyka przyrodnicza

Nadleśnictwo Płońsk ze względu na swoje położenie oraz rozdrobnienie kompleksów leśnych charakteryzuje się wielką różnorodnością ekosystemów. Suche bory przechodzą w olsy a cały teren poprzecinany jest rzekami oraz strumykami, które tworzą specyficzne skupiska roślin i zwierząt. Niewielkie kompleksy leśne, zagubione wśród pól, tworzą doskonałe warunki dla bytowania wielu gatunków zwierząt. Środowiska leśne i polne przenikają się, oddziałując na siebie, jednakże tworząc jedną całość. Gatunkiem dominującym jest sosna, która stanowi 68% udziału w strukturze drzewostanów, kolejnym jest dąb – 11%, olsza – 10%, brzoza – 8%, świerk – 2% oraz inne zajmujące ok. 1,5%.

Ochrona przyrody

Na terenie Nadleśnictwa Płońsk spotykamy następujące formy ochrony przyrody:

Rezerваты Przyrody:

- „**Dziektarzewo**” – rezerwat częściowy utworzony w 1964 roku. Przedmiotem ochrony jest niewielki fragment starodrzewia o powierzchni 5,39 ha pochodzenia naturalnego, położony na skarpie rzeki Wkry.
- „**Noskowo**” – rezerwat częściowy utworzony w 1977 roku, o powierzchni 75,79 ha. Przedmiotem ochrony jest wielogatunkowy starodrzew o charakterze naturalnym. Występują tam naturalne zbiorowiska lasów grądowych przechodzących do zbiorowisk lasów łęgowych. Rezerwat ten obfituje w liczne drzewa o wymiarach pomnikowych.

Obszar Chronionego Krajobrazu:

- **Nadwkrzański OChK** – w skład którego wchodzi 5505.18 ha powierzchni nadleśnictwa.
- **Krysko-Joniecki OChK** – w jego skład wchodzi 164.14 ha powierzchni nadleśnictwa.
- **Naruszewski OChK** - w skład którego wchodzi 2574.47 ha powierzchni nadleśnictwa.
- **Nasielsko-Karniewski OChK** – w jego skład wchodzi 297.11 ha powierzchni nadleśnictwa.

Ogółem obszary chronionego krajobrazu obejmuje 8,540.90 ha powierzchni Nadleśnictwa Płońsk.

Pomniki Przyrody:

Na terenie Nadleśnictwa Płońsk znajduje się 21 pomników przyrody ożywionej i 1 pomnik przyrody nieożywionej (głaz narzutowy – gruboziarnisty różowy granit) zinwentaryzowany na terenie leśnictwa Nacpolsk ok. 150 m od drogi Korytowo – Falencin.

Pomnikami przyrody ożywionej są pojedyncze drzewa lub ich grupy. Najliczniej reprezentowanym gatunkiem na liście pomników przyrody są dęby szypułkowe.

Najokazalszym pomnikiem przyrody jest dąb szypułkowy "PIAST" (obwód pnia 500 cm, wysokość 23 m) rosnący na terenie Leśnictwa Modzele, tuż przy szosie Nowe Miasto – Joniec.

Użytki Ekologiczne:

Na terenie Nadleśnictwa Płońsk zlokalizowanych jest 40 użytków ekologicznych – wszystkie zostały wprowadzone na mocy Rozporządzenia nr 221 Wojewody Mazowieckiego z dnia 10 lipca 2001 roku. Chronią one 64,28 ha pozostałości dawnych ekosystemów o ważnym znaczeniu ekologicznym. Głównie są to bagna lub nieużytki pokopalniane.

Ochrona Gatunkowa Roślin i Zwierząt:

Na terenie Nadleśnictwa Płońsk znajdują się stanowiska zwierząt chronionych objętych również ochroną miejsca lęgowego. Są to miejsca bytowania i lęgów bociana czarnego, żurawia oraz bielika. W roku 2016 na terenie działalności Nadleśnictwa wykryto kolonię lęgową żołą.

Lasy ochronne:

Z uwagi na szczególne znaczenie przyrodnicze, wiele kompleksów leśnych Nadleśnictwa Płońsk uznano jako lasy wodochronne, występują one na powierzchni 783,86 ha. Są to lasy na siedliskach wilgotnych i bagiennych, charakteryzujących się wysokim poziomem wody gruntowej a jednocześnie bardzo różnorodnych i bogatych gatunkowo.

2. Oferta edukacyjna Nadleśnictwa Płońsk.

Nadleśnictwo Płońsk realizuje "Program edukacji leśnej społeczeństwa" w oparciu o następujące dokumenty:

- *przyjęta w 1997 roku – „Polityka Leśna Państwa” i przyjęte Zarządzeniem nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 9 maja 2003 roku – „Kierunki rozwoju edukacji leśnej społeczeństwa w Lasach Państwowych”*

a) Baza edukacyjna w Kucharach Królewskich

Główną bazę edukacyjną Nadleśnictwa Płońsk tworzy zaplecze na terenie szkoły leśnej. W tym miejscu szkoła pełni dwie funkcje czyli produkcyjną i edukacyjną. Najcenniejszą częścią edukacyjną jest ogród dendrologiczny. Ogród posiada ponad 500 gatunków roślin z całego świata, a cała kolekcja podzielona jest na części świata z których te gatunki pochodzą.

Ważnym elementem części edukacyjnej szkółki, jest sala edukacyjna która pełni jednocześnie funkcję małego muzeum leśnego. Obok naturalnych eksponatów roślin, grzybów oraz owadów możemy obejrzeć wystawę narzędzi jakie dawniej były powszechnie stosowane w lasach. Do dyspozycji zwiedzających jest również mała oraz duża wiata. Małą wiatą posiada kominek oraz symboliczne „Drzwi do lasu”. Duża wiata wyposażona w pełne zaplecze gastronomiczne z ponad 100 miejsc siedzących, spełnia bardzo ważną rolę w czasie wydarzeń i eventów organizowanych na terenie szkółki.

Opis miejsca znajduje się na portalu www.czaswlas.pl

b) Ogrody dendrologiczne

Z inicjatywy leśniczego leśnictwa Kuchary, na terenie szkółki leśnej w Kucharach powstał ogród dendrologiczny. W roku 2005 przy udziale placówek oświatowych wykonano pierwsze nasadzenia gatunków drzew i krzewów. Od tego momentu minęło ponad 10 lat a ogród z każdym rokiem się rozwija i wzbogaca o coraz nowsze gatunki roślin. Na dzień dzisiejszy w kolekcji jest ponad 500 gatunków roślin z całego świata. Kolekcje podzielona jest na regiony świata, czyli w trakcie jednego spaceru możemy zwiedzić świat roślin z Ameryki Północnej, Azji, Korei i Japonii. Wszystkie gatunki są wyselekcjonowane w taki sposób by mogły przetrwać w naszych warunkach klimatycznych.

Dodatkowy opis miejsca znajduje się na portalu www.czaswlas.pl

3. Zagospodarowanie turystyczne Nadleśnictwa Płońsk.

Lasy Państwowe są dostępne dla wszystkich i stają się coraz częstszym celem wycieczek. Piękno przyrody, spokój, cisza i czyste powietrze przyciągają turystów. Leśnicy wychodzą naprzeciw tej grupie użytkowników lasu.

a) Trasy rowerowo – piesze

Na terenie nadleśnictwa są wyznaczone 4 trasy rowerowe zwykłe, oraz 2 trasy w ramach projektu Zielony Punkt Kontrolny. Trasy te biegną leśnymi duktami jak i drogami publicznymi leśnictwa Kępa. Miejsce tras nie wybrano przypadkowo gdyż jest to jeden z najbardziej urokliwych

i ciekawych przyrodniczo zakątków naszego nadleśnictwa. Do wyboru są trasy o długości 5, 10, 15 lub 20 kilometrów oraz dwa warianty tras w ramach Zielonych Punktów Kontrolnych. Wszystkie trasy rowerowe zaczynają się i kończą w okolicach parkingu leśnego na terenie leśnictwa Kępa. Mapy tras rowerowych projektu ZPK są możliwe do pobrania ze strony internetowej nadleśnictwa Płońsk.

Lokalizacje startu i mety ścieżek znajduje się na portalu www.czaswlas.pl

b) Trasy konne.

Na terenie Leśnictwa Kępa w oddziałach leśnych 84, 86, 87, 90, 92, 94 oznakowano sieć dróg leśnych, na których dopuszczalna jest jazda końmi wierzchowymi, a tam gdzie pozwalają na to warunki terenowe również zaprzęgami konnymi. Trasa konna jest trwale oznaczona w terenie.

Lokalizacja oraz opis trasy konnej znajduje się na portalu www.czaswlas.pl

c) Ścieżki biegowe.

W roku 2014 dla uczczenia 25 rocznicy odzyskania niepodległości Lasy Państwowe oddały do użytku 25 ścieżek biegowych. Na terenie nadleśnictwa Płońsk wyznaczono dwie ścieżki biegowe w ramach projektu „Wolność jest w naturze”. W zależności od zaawansowania biegacze mają do wyboru trasy 3 lub 10 kilometrowe. Start oraz meta oby tras znajduje się w okolicy leśniczówki Kuchary.

Lokalizacje startu i mety oraz opis ścieżek znajduje się na portalu www.czaswlas.pl

d) Zielony Punkt Kontrolny

Nadleśnictwo Płońsk serdecznie zaprasza do korzystania z oferty w ramach "Zielonego Punktu Kontrolnego" (ZPK). Jest to nowa forma udostępniania obszarów leśnych i doskonała okazja do aktywnego spędzania wolnego czasu, dzięki coraz popularniejszym w naszym kraju biegom na orientację (BnO). Koncepcja ta polega na odnajdywaniu w terenie, w odpowiedniej kolejności, stałych punktów kontrolnych przy użyciu mapy i kompasu.

Punkty kontrolne umieszczone są na terenie leśnictwa Kuchary oraz Kępa. Punkty rozmieszczone w leśnictwie Kuchary mieszczą się na terenie szkółki leśnej, oprócz tras zwykłych do dyspozycji są również trasy edukacyjne.

Leśnictwo Kępa to jeden z piękniejszych i ciekawszych przyrodniczo miejsc w naszym nadleśnictwie. Do dyspozycji są zwykle punkty kontrolne jak również przygotowano dwie trasy rowerowe.

Wszystkie materiały są dostępne do pobrania ze strony, jak również po uprzednim kontakcie z pracownikiem nadleśnictwa który wyśle mapy na adres e-mail.

Dokładna lokalizacja projektu: www.czaswlas.pl

e) Miejsca postoju pojazdów

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom lokalnej społeczności jak również osób przyjezdnych, Nadleśnictwo Płońsk przygotowało trzy miejsca postoju pojazdów. Ich umiejscowienie nie jest przypadkowe, gdyż zaplanowano je w miejscach cieszących się największą liczbą osób odwiedzających nasze lasy. Pierwszy w pełni wyposażony parking powstał w leśnictwie Kuchary. Znajdziemy tu kilka miejsc parkingowych wiaty oraz stoły przystosowane dla potrzeb osób niepełnosprawnych. Kolejne inwestycja powstała w leśnictwie Kępa. Ze względu na bardzo duże zainteresowanie w leśnictwie Kuchary zmodernizowano już istniejący parking i wyposażono go w nowe urządzenia. Wszystkie parkingi posiadają urządzenia sanitarne przystosowane dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

Lokalizacja wszystkich parkingów dostępne są na portalu www.czaswlas.pl

f) Program „Zanocuj w lesie”

Program „Zanocuj w lesie „ to projekt Lasów Państwowych, który pozwala miłośnikom bushcraftu i survivalu nocować w lesie.

Nadleśnictwo Płońsk udostępniło w ramach programu swój największy kompleks leśny zlokalizowany w południowej części nadleśnictwa o powierzchni **2053,93** ha, na terenie Leśnictw Tustań oraz Nacpolsk, przedzielony drogą wojewódzką nr 570.

Lokalizacja terenu objętego programem „Zanocuj w lesie” dostępna jest na portalu www.czaswlas.pl w zakładce „Zanocuj w lesie”.